

Óskori halászok és pásztorok nyomában

Egyetemisták régészeti gyakorlaton

Hódmezővásárhely határában, a Czukor-majornál, immár negyedik hete ásásokat folytatnak. Szegedi történelmszakos egyetemisták dolgoznak itt, dr. Gazdapusztai Gyula régészeti speciál kollégiumának látogatói.

Napi tíz óra munka

A rekkenő hőségben napi tíz órát dolgozni — ásni a földet, lapátolni — nem gyerekjáték. Az elméletben elsajátított ismereteket »igazi tapasztalattal« tapaszalattal akarják most a fiatalok megszilárdítani. Nepper Ibojának például régi álma teljesült ezen a nyáron. Ő ugyanis régész szeretett volna lenni.

Nagy élmény volt számára, hogy kezei nyomán régimúlt időről tanúskodó leletek kerültek elő. A többiek is — Rácz Edit, Kovács István, Fehér Gyula, Vanó István, Domnanovich Rudolf — hasznosnak tartják az itt szerzett élményeket. Két szakember is tevékenykedett itt: dr. Gazdapusztai Gyuláné, a szegedi múzeum és Forrai József, a hódmezővásárhelyi múzeum restaurátora.

A lelőhely nem új

Az ásások eredményeiről dr. Gazdapusztai Gyula, a József Attila Tudományegyetem Ókori Történelmi és Régészeti Intézetének igazgatója a következőképpen tájékoztató:

Nem új lelőhelyünk ez a terület. 1952-ben már dolgoztunk itt. Az első leletekre az állami gazdaság dolgozói silőgödör ásása közben véletlenül bukkantak rá.

Nagy számban találtunk sírokat. Többnyire alacsony termetű, déli-típusú emberekre jellemző csontvázakat ástunk ki. Volt azonban itt egy magas, északi-típusú is. Az a kérdés vár most eldöntésre, hogy melyik elem, a helyi — ez az északi-típus — vagy a bevándorolt déli, alakította ki az itteni kora rézkori kultúrát.

Megtalált ház

Sok halpikkely maradvány, halszálka, halcsont,

halcsigolya arra mutat, hogy az itteni emberek életmódját a halászat alakította ki. Ezenkívül az állattenyésztés. Megtaláltuk egy ház cölöpjeinek helyét, és régebbi ásásaink eredményeit megerősítve, az alapok egy része is előkerült.

Nagy szenzációt kiváltó lelettel nem dicsekedhetünk, mégis jelentősnek kell tartanom ennek a feltárásnak az anyagát, mert ilyen jellegű régészeti anyagunk nemigen van.

Megtudtuk, hogy állandó érdeklődéstől kísérve folytak

a munkák. Állami és pártvezetők, egyszerű mezőgazdasági munkások állták körül sokszor órák hosszat az ásás helyét. A látogatók között volt Módi György, a debreceni múzeum munkatársa és Kralóvánszky Alán, a budapesti Mezőgazdasági Múzeum kutatója.

A Czukor-majori ásás a napokban véget ért. Nem tekintik azonban véglegesen befejezettnek. Az elkövetkező évek során szeretnék egy késő neolitikus kori háznak és környékének teljes feltárást elvégezni.

Bálint Gyula

Tanulságos emlékkiállítás a Mezőgazdasági Múzeumban

Dicséretes, hogy az Országos Mezőgazdasági Múzeum a régi nagy magyar gazdák tiszteletére, munkásságuk bemutatására emlékkiállításokat szokott rendezni. Ez időszerű jellegű kiállítások során képet kapunk a régi, maradi gazdálkodási módokról, a múltnak fosztó gazdasági, illetve agrárszociális problémáiról, megismerhetjük a haladó hagyományokat s elsősorban az ünnepeket mezőgazdasági szakember munkásságát, a hazai mezőgazdaság valamely ágazatának fejlesztése körül szerzett érdemeit.

A Múzeum az utóbbi években megemlékezett Mathiasz Jánosról, a híres alföldi szőlőnemesítőről, Istvánffy Gyuláról, a jeles ökológusról, Bereczki Mátéről, egyik legjobb almatermesztőnkéről, Cserháti Sándorról, a nővénynemesítés hazai úttörőjéről, Tessedik Sámuelről, az agilis szarvasi népevelőről és mezőgazdaságfejlesztőről. Most Pethé Ferenc sokoldalú és érdemdús munkásságának emlékére rendezett kiállítást, születése 200. évfordulója alkalmából.

Pethé hosszú évekig tanult külföldön. A mezőgazdasági folyóiratszerkesztés úttörője, a szakirodalom hivatott és termékeny művelője, a szakismereteknek szóban és önálló, valamint fordítással munkák révén lelkes terjesztője, egyben a termelési technika fejlesztésének, az okszerről, a belterjes gazdálkodásnak egyik első hirdetője, Európa első felsőfokú gazdasági tanintézetének, a keszthelyi Georgikonnak jeles tanára volt, s kora ritka nagytudású polihisztor-egyénisége. Pethének, mezőgazdaságunk egyik első fejlesztőjének is az volt a sorsa, mint több más úttörő magyar gazdának: méltó elismerés és megbecsülés helyett inkább csak elhallgatásban, mellőzésben, félreismerésben volt része. A Mezőgazdasági Múzeum valóban régi mulasztást kíván ezért pótolni, amikor e kiváló, haladószelemű szakember eddig koránt sem ismert, nagyértékű munkásságát impozáns emlékkiállítás keretében bemutatja.

Sz. M.

A nők és az alkohol

A statisztikai felmérések kimutatják, hogy a nők között is terjed a mértéketlen alkoholfogyasztásra való rázkodás, az alkoholizmus. Pedig a közfelfogás szerint: »csúnya, ha egy férfi iszik, de még csúnyább, ha egy nő teszi ugyanazt.«

Ha sok száz alkoholista vá vált nő története alapján kutatjuk a nők alkoholizmusának okait, akkor néhány érdekes összefüggésre bukkanunk. Így például míg a férfiak között az alkoholista felének az életkora a 25 és 35 év között van, addig a női alkoholistáknál azt tapasztaljuk, hogy fiatal korban alig van alkoholista nő, 35 éves koruk után pedig számuk kezd szaporodni és nem ritka az olyan nő, aki 45 éves kora után szokott rá az alkoholra.

Ennek a jelenségnek a magyarázata abban rejlik, hogy a nők alkoholista vá válását rendszerint életükben bekövetkezett valamilyen túrés idézi elő. A családi élet felborulása — akár a férj, akár a feleség hibájából, oly állapotot teremt meg, melyből a már idősödő asszony nehezen tud kiutat találni. Idegrendszerének ellenállóképesége csökken, gyakran válik idegessé, izgatottá és a feszültség oldását az italban keresi. Problémái természetesen nem oldódnak meg az italozással, sőt súlyosabbá válnak, gyerekeivel sem törődik, munkáját is elhanyagolja.

Negyvenkét éves korában hagyták el...

Ilyen eset volt Sz. K.-né története, akit férje 42 éves korában hagyott el egy fiatalabb nő kedvéért. Az asszony eleinte megkísérelte férjét jobb belátásra bírni, aki azonban elköltözött hazulról és két gyermekéről is alig gondoskodott. Sz. K.-né férje jó keresetű művezető volt, az asszonnak nem kellett dolgozni. Férje hűtlenné válása után érthetően nem tudott könnyen beilleszkedni az új helyzetbe, munkába kellett állnia és egye-

dül is maradt. Először csak egy-egy fél deci »édeset« ivott, mint elmondotta, jól esett neki, az élet valamivel könnyebb lett tőle, később azonban rátért a rumivásra és az alkoholizmus szenvedélyének rabjává vált. Rossz társaságba, könnyű kalandokba keveredett, a hatóságok gyermekeit már el akarták venni tőle, amikor elhagyta, hogy szakít eddigi életmódjával és jelentkezett elvonókúrára. Gyógyulása után életkörülményei is rendeződtek.

Igen sok esetben játszanak szerepet fentiekhez hasonló tényezők a nők alkoholizmusának keletkezésében, de vannak más erők is, melyek egy-egy nőt az alkoholizmus felé taszítanak.

Italt a fiúk rendelték

K. J. 19 éves fonónő: vidékről jött fel a fővárosba és rossz társaságba keveredett. Az úzből 3-4 fiatal lány a munkát nem szerető fiatal emberek társaságába került és együtt jártak szórakozni. A szórakozás ebben a társaságban természetesen nem volt elképzelhető italozás nélkül.

Az italt a fiúk rendelték és a lányokba is beiekényesítették. K. J. — miután ebből a társaságból sikerült kiszabadulnia — elmondta, hogy ő tulajdonképpen sohasem szeretett inni. Egyik társnője rászokott a konyakra és azt állandóan kívánta, önként mindegy volt, hogy mit iszik, nem az italt, hanem a társaság miatt ivott. A fiúk előbb fizettek, majd a lányoktól is pénzt követeltek az italozásért. Ő szerette a könnyelmű, vidám társaságot, szeretett táncolni, szeretett különböző szórakozóhelyekre járni. Minden este ivott és észrevette, hogy kívánja az italt napközben is, anélkül, hogy megszerette volna. A társaságból nagy ijedtség árán szabadult: két fiút betörés miatt letartóztattak és őt is kihallgatták a rendőrségen. A többieket messze elkerüli azóta és az italozástól meg tudott szabadulni.

A szomszédasszony

A környezet, a társaság igen jelentős befolyással van egy-egy ember alkoholizmusának keletkezésében. Ez a tétel azonban nemcsak a fiatalokra érvényes, és nemcsak a fiúk, lányok társasága tud valakit italozásra csábítani. Ezt bizonyítja I. B.-né 35 éves nem dolgozó asszony esete is. Ő azok közé tartozik, akik azért nem dolgoznak, mert férjük maradi fel-fogású. »Az én feleségem pedig nem fog üzembe járni« — mondja a férj és a gyermektelen asszony élete egy kicsit üres maradt. Takarítás, főzés, a háztartás ve-

zetése, rádió, televízió, mozi, néha színház és — a szomszédasszonyok, ebből állt az élete. A baj itt kezdődött, a szomszédasszonyoknál. Együtt jártak a piacra bevásárolni hárman, köztük a házimesterné is. Az egyik asszony rendszeresen vett két üveg sört a piacról való hazaérkezés után a házimesterné lakásában megitták. A két üvegből négy lett, majd hat, majd nyolc és ott iszogattak a házimesteri lakásban dél-előttönként. Mindhárman rászoktak a sörvásra oly mértékben, hogy alkoholista vá váltak. A nap legnagyobb részét sörözéssel töltötték, italboltban azonban sohasem ittak, mindig csak otthon. I. B.-né a háztartását egyre jobban elhanyagolta, férje csak hosszabb idő múlva jött rá, hogy az ital körül valami nincsen rendben, mert az asszony tagadta az italozásokat, majd később is — az alkoholista rendes szokása szerint — az elfogyasztott mennyiségnek csak egy töredékét ismerte el. Mikor azonban egy délután a házimesterné férj a feleségét a mély, sörivás okozta álomból alig tudta felébreszteni, betelt a mérték. A három férj közösen megbeszélte a dolgot és a három asszony együtt jelentkezett elvonókúrára. Azóta csak málnát isznak...

Adjunk segítséget!

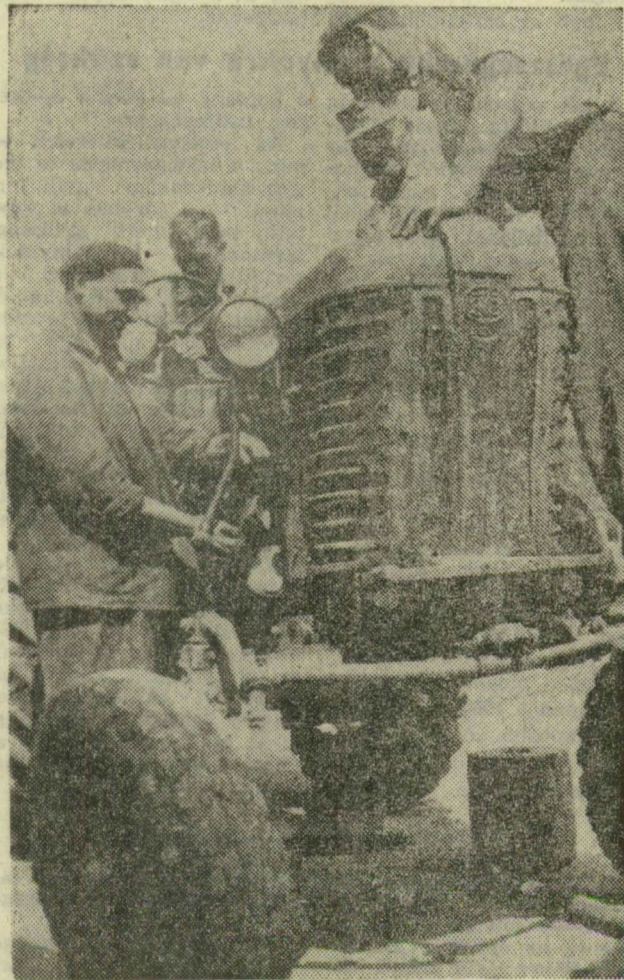
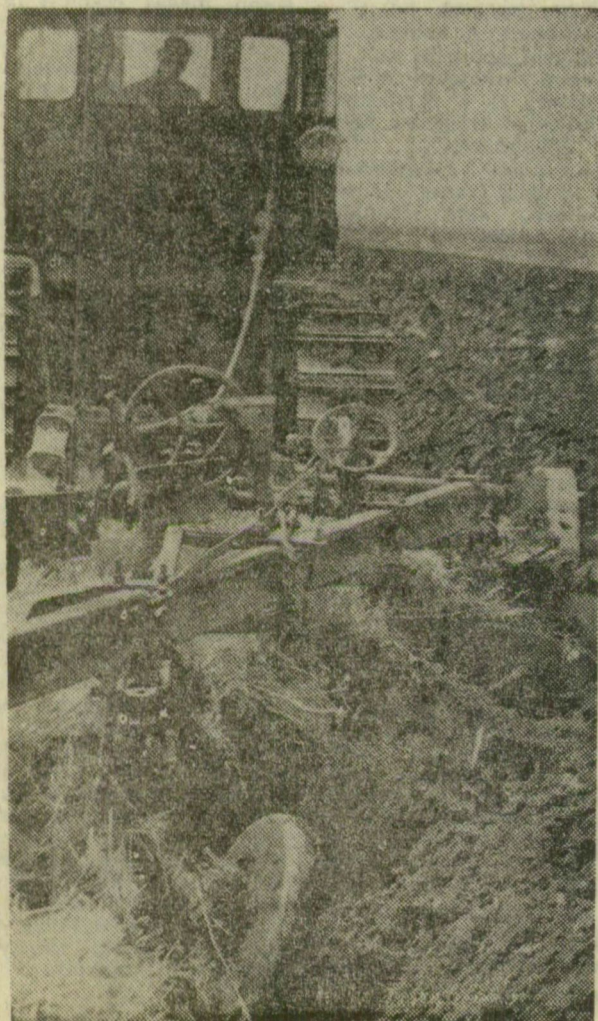
Természetesen nem minden eset ilyen szerencsés kimenetelű, van aki nem tud megállni a lejtőn, van aki nem is akar. Az italozás együtt jár a munkakerüléssel, a könnyű élet keresésével. Az alkoholista jelleme fokozatos elfajulásra megy keresztül, az alkoholista nő is a betegség egy bizonyos szakaszában valósággal kivetkőzik önmagából. Nem törődik senkivel és semmivel, csak az itallal. Családok százai és százai válnak szerencsétlenek, ha az asszony alkoholista lesz.

Lehetnek valóban nehéz helyzetek az életben, nehézségek közé kerülhet valaki önhibájában kívül is, egy rossz házasság felboríthatja az asszony lelki egyensúlyát — de az alkoholhoz menekülés csak újabb bajok forrásává válik, nem pedig gyógyító eszközzé. Hogy megelőzzük a fenti esetekhez hasonló bekövetkezést, többet kell törődnünk munkatársainkkal, ismerőseinkkel, barátainkkal. Jobban kell vigyázni a családi élet épségének megővására és fokozott figyelmet kell fordítani a fiatalok nevelésére. Azokat az alkoholistaakat pedig, akik már a szenvedély rabjává váltak, betegségükből ki kell gyógyítani és ezután segíteni kell őket, hogy új, megfelelő baráti körbe kerüljenek.

Dr. Bálint István

Jól haladnak a nyári talajmunkák a szegedi határban

Amint eltűntek a határból a gabonakombájnok, átvették helyüket a szántótraktorok. Nem hagyják szabadon kiszáradni a tarlókat. Gondos talajmunkával segítik elő a talajélet működését. A kiszáradt időben le nem zárt földeken már eleve nem lehet olyan jó termés az új évben, mint a szakszerűen nyáron elmunkált területeken.

Képeinken:

Keresztes István és Nagy Szilveszter sándorfalvi traktoristák 20 nap alatt 400 hold nyári mélyszántást végeztek el a Felszabadulás Tsz földjén. Felvételünk (balról) Keresztes István Sz 100-as traktorát mutatja be munka közben. Zsíros mély barázdákat fordít egymásra az eke az árpatalon. Állandó munkában vannak most a tsz saját traktorai is. A szüntelen dologban nem ritka a gépeknél a meghibásodás. A tsz-nek azonban jól felszerelt gépműhelye van. Ennek a T-28-as traktornak — jobboldali felvételünk mutatja — éppen az adagolóját javítja meg gyorsan, pontosan Vajner József szerelő. Csak egy félóra s már indulhat a gép.

Öröklakást nyert három ásothalmi lottozó

Két hónapja lottózik vényvel egy szoba-hallos, fő-együtt Ásothalmon Juhász Zsófia, loggiás, komfortos Mihály tsz-gazda, Földi György földművelésszervekező dolgozó és Gárgyán Mihály nyugdíjas vasutas. Egyszer már volt is egy egytalánosuk, a 27. játékétkén azonban »vastagabban« mosolygott rájuk a szerencse. A takarékszövetkezetnél vásárolt előfizetéses szel-

a nyereménnyel.

Vajon kin nevet?

A párizsi Etienne Chavart elhatározta, hogy embertársait megtaníttja »helyesen« nevetni. Alapítást szerint a leg több ember rosszul nevet. »A nevetés lényege a legfeljebb kuncogteljes belső fel-lazultság, a he-lyesen kacagókat arról lehet felismerni, hogy melyről jövő, harsogó kacagással nevetnek.« A legtöbb ember, Chavart szerint az emberiség 90 százaléka legfeljebb kuncogteljes belső fel-lazultság, a he-lyesen kacagókat tanfolyamokon óránként 20 frankért megtaníttja embertársait a nevetés helyes módjára. Aki tanfolyamát sikerrel elvégeztet, diplomát is kap, amelyen egy nevető száj látható... Vajon kin nevet?